

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4XObdo/62/2017
Identifikačné číslo spisu: 6912213898
Dátum vydania rozhodnutia: 25.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6912213898.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 6C/320/2012, na dovolania žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/468/2015-161 a č. k. 15Co/467/2015-155, obidve zo 17. augusta 2016 a o návrhu žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania, takto

rozhodol:

- I. Návrh žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolania žalobkyne o d m i e t a .
- III. Žalovaná m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací uznesením č. k. 15Co/468/2015-161 zo dňa 17.08.2016 potvrdil uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 6C/320/2012-117 zo dňa 01.04.2015, ktorým bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok 20,-Eur za podané odvolanie podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch). Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 02.09.2016.

2. Ďalším uznesením č. k. 15Co/467/2015-155, rovnako zo dňa 17.08.2016, odvolací súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 6C/320/2012-66 zo dňa 24.02.2015 o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok 66,-Eur za vznesenie námietky zaujatosti účastníkom konania podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 02.09.2016.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu, potvrdzujúcemu prvoinštančné uznesenie o poplatkovej povinnosti za podanie odvolania podala žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote dovolanie odôvodnené dovolacím dôvodom uvedeným v § 431 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“),

ktorý konkretizovala dôvodom zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., t. j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť.

4. Žalobkyňa podala dovolanie aj proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil prvoinštančné uznesenie o poplatkovej povinnosti za vznesenie námietky zaujatosti, argumentujúc dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s procesnými vadami konania podľa § 237 ods. 1 písm. e/, f/ a g/ O. s. p. (t. j., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súčasne že rozhodoval vylúčený sudca a súd bol nesprávne obsadený). Žalobkyňa dovolaciemu súdu navrhla, aby rozhodnutia súdov nižších inštancií zrušil. Súčasne navrhla konanie prerušiť a Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) predložiť návrh na vyslovenie nesúlady položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s článkami Ústavy Slovenskej republiky. Navrhla tiež, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti uznesenia odvolacieho súdu a pre prípad úspechu si uplatnila náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) skúmal najskôr dôvodnosť procesného návrhu žalobkyne na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c/ C. s. p. a dospel k záveru, že návrh na prerušenie konania je potrebné zamietnuť.

6. Žalobkyňa návrh na prerušenie konania odôvodnila tým, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov (položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR), pretože poplatok za námietku zaujatosti má povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd.

7. Najvyšší súd považuje za potrebné v prvom rade poukázať na legálny výklad zákonodarcu, podľa ktorého k opätovnému zavedeniu poplatku za vznesenie námietky zaujatosti uskutočnenému zákonom č. 621/2005 Z. z. došlo v snahe zabrániť zneužívaniu tohto inštitútu. Poplatok za vznesenie námietky zaujatosti má mať povahu kaucie, a teda poplatníkovi sa vráti, ak námietku zaujatosti podal odôvodnene (za tým účelom došlo predmetným zákonom aj k novelizácii § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch). Účelom zavedenia poplatku za vznesenie námietky zaujatosti tak bolo zamedziť zbytočnému predlžovaniu súdneho konania predkladaním nedôvodných námietok zaujatosti.

8. K žalobkyňou tvrdenému rozporu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR najvyšší súd poznamenáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa obdobnou otázkou opakovane zaoberal a dospel k záveru, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR alebo čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj sp. zn. I. ÚS 176/03, I. ÚS 45/09, I. ÚS 464/2010). Aby však konkrétna poplatková povinnosť obstála ako prípustný zásah do základného práva na súdnu ochranu, musí nielen sledovať legitímny cieľ, ale tiež rešpektovať ústavou predpokladané medze vyplývajúce z princípu proporcionality. Konkrétne opatrenie obmedzujúce právo jednotlivca na prístup k súdu musí byť primerané svojmu účelu a nesmie jednotlivcovi zužovať prístup k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že bude narušená samotná podstata tohto základného práva (PL. ÚS 56/07).

9. Právna úprava súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti je podľa najvyššieho súdu primeraná svojmu cieľu a prispieva k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva, a to práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. Jej zavedenie nebráni strane sporu vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu, a teda nejde o opatrenie, ktoré by jednotlivcovi zužovalo prístup k súdu v takej miere, že by to narušovalo samotnú podstatu základného práva vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

10. Najvyšší súd sa preto nestotožnil s názorom žalobkyne, že zavedením súdneho poplatku za vznesenie

námietky zaujatosti ide o neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

11. Najvyšší súd následne po zistení, že dovolania podala včas strana sporu konajúca zamestnancom v súlade s ustanovením § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., sa zaoberal prípustnosťou podaných dovolaní a dospel k záveru, že dovolania žalobkyne je potrebné odmietnuť.

12. Vzhľadom k tomu, že dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu potvrdzujúcemu prvoinštančné uznesenie o poplatkovej povinnosti za vznesenie námietky zaujatosti, podala žalobkyňa po 1. júli 2016, t. j. za účinnosti Civilného sporového poriadku, posudzoval ho dovolací súd v zmysle ustanovení tohto nového procesného predpisu napriek tomu, že ho žalobkyňa odôvodnila ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

13. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

14. Podľa § 420 C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodnutie trpí vadami zmätočnosti uvedenými v písmenách a/ až f/ citovaného ustanovenia.

15. Dôvody zmätočnosti taxatívne upravené v citovanom ustanovení možno uplatniť len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým rozhodol vo veci samej alebo proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Pod vecou samou treba rozumieť predmet konania vymedzený v žalobe, o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. Rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 420 C. s. p. je potom rozhodnutie vydané odvolacím súdom po prejednaní veci (odvolania), v ktorom odvolací súd rozhodol o uplatnenom nároku.

16. V danom prípade sú dovolaniami napadnuté uznesenia odvolacieho súdu, ktorými odvolací súd potvrdil uznesenia súdu prvej inštancie o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie, resp. poplatok za vznesenie námietky zaujatosti. Takéto uznesenia odvolacieho súdu, v súlade s vyššie uvedeným, nie sú rozhodnutiami vo veci samej a ani rozhodnutiami, ktorými sa konanie končí. Dovolania žalobkyne smerujú preto proti rozhodnutiam, proti ktorým nie je dovolanie prípustné.

17. So zreteľom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania žalobkyne podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol.

18. Najvyšší súd nezistil ani splnenie predpokladov na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 C. s. p. a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.